

Laholmshälsan
Bokbindaregatan 8
312 22 LAHOLM

Ärendet

Tillsyn av Laholmshälsan (härefter vårdgivaren) primärvårdsverksamhet i Region Halland när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende. I tillsynen har Inspektionen för vård och omsorg, IVO, bl.a. granskat om det gjorts individuella bedömningar avseende behov av vårdnivå för dessa personer och om de fått den vård och behandling de haft behov av.

Beslut

IVO har i tillsynen funnit följande brister.

- Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte fått information och gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.

IVO begär med stöd av 7 kap. 20 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, att vårdgivaren ska redovisa sin inställning till de brister som IVO konstaterat. Redovisningen ska även innehålla de eventuella åtgärder som vårdgivaren i sitt systematiska patientsäkerhetsarbete har vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Redovisningen ska innehålla uppgifter om när eventuella åtgärder genomfördes eller kommer att genomföras.

Ni ska ha inkommit med begärd redovisning **senast den 31 januari 2021**. Om bristerna inte har avhjälpats eller om begärd redovisning inte kommer in inom angiven tid kan IVO komma att fatta beslut om föreläggande.

Skälen för beslutet

IVO har i aktuell tillsynsinsats granskat regionernas arbete på en övergripande nivå i dess roll som ytterst ansvarig huvudman för hälso- och sjukvården enligt avdelning III i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, med anledning av covid-19 pandemin.

IVO har valt att fördjupa tillsynen när det gäller ett antal primärvårdsverksamheter vilket omfattat nu aktuell vårdgivare. Hur utspridd smittspridningen av covid-19 har varit över landet varierar. I aktuellt område har smittspridningen varit mindre omfattande under granskningsperioden.

Den fördjupade tillsynen har genomförts vid följande primärvårdsverksamhet som vårdgivaren ansvarar för.

- Laholmshälsan; ansvarar för läkarinsatser vid särskilda boendet Randerslund.

Nedan följer en närmare redogörelse för IVO ställningstagande.

Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har under pandemin inte fått information och gjorts delaktiga i vården och behandlingen.

IVO bedömer att det förekommit att äldre och/eller närstående till dessa i inledningen av pandemin inte har gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19. Detta då det framkommit att läkare inte samrått med patient och närstående vid planering och genomförande av vården.

Av bestämmelserna i 3 kap. patientlagen (2014:821), PL framgår att patienten bl.a. ska få information om sitt hälsotillstånd, de metoder som finns för undersökning, vård och behandling och det förväntade vård- och behandlingsförloppet (3 kap. 1 § PL). Informationen ska anpassas till mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar (3 kap. 6 § PL). Om informationen inte kan lämnas till patienten, ska den i stället såvitt möjligt lämnas till en närstående till honom eller henne (3 kap. 4 § PL).

Av bestämmelserna i 5 kap. 1 och 3 §§ PL framgår att hälso- och sjukvården så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten och att patientens närstående ska få möjlighet att medverka vid utformningen och genomförandet av vården, om det är lämpligt och om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

IVO bygger sitt ställningstagande på följande.

Av sjuksköterskeintervju framgår att de inte hade någon rutin före pandemin om att hålla samtal om behandlingsbegränsningar och vårdnivå. Det förekom i början av pandemin att läkare tog beslut om behandlingsbegränsningar, som att ingen hjärt- och lungräddning skulle ges relaterat till patientens ålder och sjukdomshistoria, utan att patienten eller närstående informerades om detta. Efterhand omarbetades rutinen och patientansvarig sjuksköterska tog kontakt med

närstående och förberedde dem på att läkaren skulle ta kontakt med dem för samtal om vårdnivå och behandlingsbegränsningar.

IVO fann vid journalgranskningen att läkare inte dokumenterat att patienten eller närstående varit delaktiga i, och informerats om, läkarens bedömning av vård och behandling. I dokumentationen saknas även ställningstaganden avseende vårdnivå.

Underlag

- Granskning av patientjournaler från Laholmshälsan och särskilda boendet Randerslund för tidsperioden 1 februari – 1 juni 2020.
- Intervju med sjuksköterskor vid särskilda boendet ovan.
- Intervjuer med verksamhetschef och ansvariga läkare vid ovan angivna primärvårdsverksamhet.
- Intervju med medicinskt ansvarig sjuksköterska i Laholms kommun.
- Intervju med hälso- och sjukvårdsdirektören, tf. regional chefsläkare och tf. regional chefläkare för närsjukvården, Region Halland.
- Yttrande från tillförordnad regional chefläkare, Region Halland.

Ytterligare information

IVO inledde den aktuella tillsynsinsatsen med anledning av uppgifter om att äldre personer som bor på särskilt boende inte erhållit god vård och behandling vid smitta av covid-19. Tillsynen riktar sig mot alla kommuner och regioner i landet samt vissa enskilt bedrivna verksamheter/vårdgivare. Intervjuer har genomförts med alla regioners hälso- och sjukvårdsdirektörer eller motsvarande samt alla kommuners medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS). Tillsynen har därefter fördjupats när det gäller vård och behandling för patienter vid 98 särskilda boenden. I den fördjupade tillsynen har ytterligare uppgifter inhämtats genom journalgranskning samt intervjuer med verksamhetschef och läkare vid primärvården samt sjuksköterskor vid de aktuella boendena.

Ansvar för hälso- och sjukvården till personer som bor på särskilt boende är delat i enlighet med bestämmelser i HSL. För vård och behandling som ges av sjuksköterskor m.fl. ansvarar kommunen medan regionerna ansvarar för läkarinsatserna. Den faktiska vården kan sedan, i de fall kommunerna och regionerna tecknat avtal med privata utförare ges av dessa utförare. De privata utförarna har då ett vårdgivaransvar

men kommunerna och regionerna bibehåller sitt yttersta ansvar som huvudmän enligt HSL för den vård och behandling som ges.

Under hösten 2020 har spridningen av covid-19 åter ökat i Sverige. IVO följer noggrant utvecklingen och kan med anledning av detta vidta nya tillsynsåtgärder.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Anna Karin Nyqvist. I den slutliga handläggningen har inspektören Anna Törnered, juristen Katarina Lagerstedt och tillsynsläkaren Anna-Karin Brändström deltagit. Inspektören Eva Bergdahl har varit föredragande.

Kopia på detta beslut skickas till:

- Region Halland